

Številka: 007-296/2018/27
Ljubljana, 26. 3. 2019
EVA 2018-1711-020
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebnem imenu (EVA 2018-1711-0020) – skrajšani postopek – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ..... redni seji dne ..... sprejela</p> <p style="text-align: center;">SKLEP:</p> <p>Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebnem imenu (EVA 2018-1711-0020) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.</p> <p style="text-align: right;">Stojan Tramte generalni sekretar</p> <p>Priloge: - predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebnem imenu</p> <p>Sklep prejmejo: - Državni zbor - Ministrstvo za notranje zadeve, - Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, - Ministrstvo za javno upravo, - Ministrstvo za pravosodje, - Ministrstvo za finance, - Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.</p>
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
Predlagatelj gradiva predlaga, da Državni zbor Republike Slovenije predlog zakona obravnava po

skrajšanem postopku, v skladu s 142. členom Poslovnika državnega zbora. Predlagana novela zakona vsebuje manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ki se nanašajo na uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi (Uradni list RS, št. 33/16) in Družinskim zakonikom (Uradni list RS, št. 15/17 in 21/18 – ZNOrg), odpravlja omejitve pri izbiri osebnega imena za pravni promet ter hkrati odpravlja druge manjše pomanjkljivosti trenutno veljavnega zakona.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, višja sekretarka.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Boštjan Poklukar, minister,
- mag. Melita Šinkovec, državna sekretarka,
- mag. Sandi Čurin, državni sekretar,
- Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, višja sekretarka,
- Urša Židan, namestnica generalne direktorice Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, sekretarka,
- Iris Jeglič, direktorica Urada za upravne notranje zadeve in naturalizacijo, sekretarka,
- mag. Alenka Colja, vodja Sektorja za registracijo prebivalstva in javne listine, sekretarka.

5. Kratek povzetek gradiva:

Zakon o partnerski zvezi (Uradni list RS, št. 33/16), ki se je začel uporabljati 24. 2. 2017, določa, da se z dnem uveljavitve, pa vse do uskladitve Zakona o osebnem imenu, za spremembo priimka partnerjev partnerske zveze ob sklenitvi, razvezi in razveljavitvi partnerske zveze, smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja osebno ime. Po uskladitvi zakona smiselna uporaba ne bo več potrebna.

Družinski zakonik, ki se začne uporabljati 15.4.2019, roditeljsko pravico nadomešča s starševsko skrbjo. Novi ureditvi Družinskega zakonika se prilagaja tudi Zakon o osebnem imenu.

Predlog zakona predvideva tudi korekcije v praksi zaznanih pomanjkljivosti, npr.:

- odpravlja trenutno omejitev osebnega imena (največ dve imeni in dva priimka), ki ga lahko posameznik izbere za pravni promet, hkrati pa dopušča možnost uporabe črke v osebnem imenu in okrajšave imena in priimka v pravnem prometu ;
- podaljšuje rok za spremembo priimka po razvezi ali razveljavitvi zakonske ali partnerske zveze iz šestih mesecev na eno leto;
- dopušča spremembo osebnega imenu tudi državljanu, ki je poslovno sposobnost pridobil pred polnoletnostjo, zato dopolnjenih osemnajst let ni več obvezni pogoj za vložitev prošnje za spremembo osebnega imena;
- sprememba osebnega imena se ne dovoli državljanu, ki je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, dokler kazen ni izvršena ali dokler trajajo pravne posledice obsodbe. Predlog zakona zadržke razširja na preizkusno dobo pogojno obsojenega storilca kaznivega dejanja;
- določa uporabo Pravilnika o izvrševanju zakona o matičnem registru glede uporabe črkovnega nabora za zapis osebnih imen;
- zapis kazenske sankcije globe se iz tolarjev spreminja v evre.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA

č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
/		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:		
Predlog zakona zaradi ukinitve omejitve števila besed, ki sestavljajo ime ali priimek za pravni promet, zahteva tehnične spremembe načina vodenja podatka o imenu in priimku tako v matičnem registru, kot v drugih evidencah, ki podatek vsebujejo. Med drugim je potrebna tudi sprememba distribucijske baze Centralnega registra prebivalstva. Finančne posledice ocenjujemo na 30.000 evrov.		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 		DA/NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE - Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.</p>		
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		DA/NE
<p>Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: 18. 12. 2018</p> <p>V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti. <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Združenje upravnih delavcev Slovenije</p> <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, 		

- *večinoma,*
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Združenje upravnih delavcev Slovenije je predlagalo širitev črkovnega nabora na vse črke latinske pisave, ki se uporabljajo v Evropi, saj so nepravilni zapisi osebni imen oziroma njihovi različni zapisi posledica pomanjkljivega črkovnega nabora. Pripombe, ki se nanašajo na širitev črkovnega nabora, niso zakonska materija, zato bodo obravnavane ob pripravi predloga sprememb Pravilnika o izvrševanju zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 40/05, 69/09 in 77/16), katerega priloga je »Nabor črk in znakov za zapis osebnih in tujih zemljepisnih imen«.

Pripomba, ki se nanaša na črtanje tretjega odstavka 2. člena veljavnega zakona, ki določa, da se »pravica do svobodne izbire osebnega imena sme omejiti le, če je to nujno za zavarovanje javne varnosti, morale ali pravic in svoboščin drugih ljudi«, ni upoštevana. Navedena določba namreč omogoča, da se zavrne izbrano osebno ime, ki je nemoralno in žaljivo za posameznika in posledično ne zagotavlja varstva človekove osebnosti in dostojanstva, ki jo določa 35. člen Ustave RS (varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic) in 8. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah (pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja). Možnost omejevanja je potrebno ohraniti tudi zaradi novosti, ki odpravlja omejitve uporabe števila besed v pravnem prometu. Ureditev pa tudi v praksi ne predstavlja težav.

Tudi pripomba, ki se nanaša na črtanje 8. člena veljavnega zakona (načelo upoštevanja koristi otroka), ki je po mnenju Združenja upravnih delavcev Slovenije neuporaben, saj ne določa možnosti ukrepanja centra za socialno delo, ni upoštevana. Ureditev namreč v praksi ne predstavlja težav, načelo koristi otroka pri določitvi osebnega imena pa je temeljno vodilo zakona.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

Boštjan Poklukar
minister

Prilogi:

- predlog sklepa vlade
- predlog zakona

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ..... redni seji dne ..... sprejela

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebnem imenu (EVA 2018-1711-0020) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Stojan Tramte
generalni sekretar

Sklep prejmejo:

- Državni zbor
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSEBNEM IMENU

I. UVOD**1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA**

Veljavni Zakon o osebnem imenu¹ (v nadaljnjem besedilu: ZOI-1) je bil sprejet 1. februarja 2006, veljati je začel 11. marca 2006 in do zdaj ni bil noveliran.

ZOI-1 ne vsebuje definicije osebnega imena, ampak osebno ime opredeljuje le kot pravico državljana in dolžnost, na podlagi katere mora vsak posameznik uporabljati določeno ali izbrano osebno ime. Določa, da je osebno ime sestavljeno iz imena in priimka, pri čemer sta tako ime kot priimek lahko sestavljena iz več besed, ki tvorijo celoto. Iz ZOI-1 sicer jasno izhaja, da se pravica do svobodne izbire osebnega imena sme omejiti le, če je to nujno za zavarovanje javne varnosti, morale, pravic in svoboščin ljudi, izbrano osebno ime pa glede uporabe v pravnem prometu omejuje, saj če je ime ali priimek sestavljen/-o iz več besed ali pa sta taka ime in priimek, državljanu nalaga, da mora v pravnem prometu uporabljati osebno ime, izbrano za pravni promet. Za pravni promet izbrana priimek in ime pa sta lahko sestavljena iz največ dveh besed ali nedeljivih celot, pri tem zakon upošteva osebna imena, ki so sestavljena iz več besed, vendar pomenijo celoto (npr. Van den Broeck, Dell Bello ipd.). Ta omejitev velja za določitev osebnega imena (ob rojstvu) in tudi za izbiro osebnega imena zaradi želje posameznika (sprememba osebnega imena na prošnjo) ali spremembe, ki je posledica sprememb nekaterih družinskih razmerij (npr. sklenitve zakonske ali partnerske zveze).

ZOI-1 določa obveznost staršev, da v določenem roku novorojencu določijo osebno ime, pri čemer posebej poudarja, da mora biti določitev osebnega imena otroku sporazumna, in sočasno natančno določa, v katerih primerih soglasje drugega od staršev ni potrebno. Če gre za spremembo osebnega imena mladoletni osebi na prošnjo, veljavni zakon določa tudi postopek, če soglasja drugega od staršev ni mogoče pridobiti (kadar drugi od staršev ne soglašata s spremembo). Ob spremembi osebnega imena polnoletnega državljana na prošnjo veljavni zakon določa zadržke, ob katerih spremembe ni mogoče dovoliti. Poleg spremembe osebnega imena na prošnjo veljavni zakon omogoča, da se osebno ime spremeni ob spremembi nekaterih družinskih razmerij (ob priznanju očetovstva, posvojitvi, sklenitvi zakonske ali partnerske zveze, razvezi zakonske ali partnerske zveze), hkrati določa pogoje in način spremembe, rok vpisa spremembe v matični register in začetek veljavnosti spremenjenega osebnega imena.

Iz spodnjih tabel so razvidni statistični podatki, iz katerih izhaja število državljanov, ki imajo v imenu ali priimku od ene besede do sedem ali več besed ali nedeljivih celot (tabeli 1 in 2), ter podatki o številu državljanov, ki so dali izjavo o imenu ali priimku za pravni promet (tabeli 3 in 4), kar pomeni, da se že določeno ime ali priimek razlikujeta od imena ali priimka, ki ga v skladu z ZOI-1 uporabljajo za pravni promet.

Vir: Matični register na 28. avgusta 2018

1. Državljeni Republike Slovenije – število besed v priimku

¹ Uradni list RS, št. 20/06.

Število besed v priimku	Število oseb
1	2.034.419
2	79.304
3	765
4	74
5	4
6	0
7 in več	1
	2.114.567

2. Državljeni Republike Slovenije – število besed v imenu

Število besed v imenu	Število oseb
1	2.036.149
2	75.127
3	3.107
4	158
5	18
6	6
7 in več	2
	2.114.567

3. Državljeni Republike Slovenije – priimek različen od priimka za pravni promet

Priimek za pravni promet	Število oseb
enak	2.113.260
različen	1.307
	2.114.567

4. Državljeni Republike Slovenije – ime različno od imena za pravni promet

Ime za pravni promet	Število oseb
enako	2.088.308
različno	26.259
	2.114.567

Najdaljši zapisan priimek državljana Republike Slovenije sestoji iz 49 znakov, ime pa iz 53 znakov. 60 znakov je največja skupna dolžina zapisanega osebnega imena (imena in priimka skupaj).

Dolžina izbranega osebnega imena lahko pomeni tehnično omejitev pri zapisu podatka na uradni identifikacijski dokument. Potni list in osebna izkaznica omogočata zapis 40 znakov za zapis imena in dodatnih 40 znakov za zapis priimka. V primeru uporabe daljšega zapisa je potrebna prilagoditev

² Uradni list RS, št. 33/16.

³ Uradni list RS, št. 15/17.

⁴ Uradni list EU C 202.

zapisa podatkov.

1.1 Uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi

Predlog zakona se neposredno usklajuje z Zakonom o partnerski zvezi² (v nadaljnjem besedilu: ZPZ), ki uvaja nov institut življenjske skupnosti, ki je enakovreden zakonski zvezi. Ker ZOI-1 določa način spremembe priimka ob sklenitvi zakonske zveze in po razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze, predlog vzpostavlja pravno podlago za spremembo priimka ob navedenih spremembah družinskih razmerij tudi za partnerje. Za spremembo priimka partnerjev se od uveljavitve ZPZ smiselno uporabljajo določbe ZOI-1, ki veljajo za zakonce.

1.2 Uskladitev z Družinskim zakonikom

Predlog zakona se terminološko usklajuje z Družinskim zakonikom³ (v nadaljnjem besedilu: DZ), ki izraz roditeljska pravica nadomešča z izrazom starševska skrb, ter področje osebnih imen ureja tudi pri vpisih sporazumnih razvez pred notarjem in vpisih neobstoječih zakonskih ali partnerskih zvez, ki jih na novo uvaja DZ.

1.3 Odprava pomanjkljivosti zakona pri njegovem izvajanju v praksi

Predlog zakona odpravlja omejitev na dve besedi ali nedeljivi celoti pri določitvi ali spremembi osebnega imena za pravni promet. Navedena omejitev se je v praksi pokazala za problematično, predvsem v primerih naknadnih vpisov rojstev dvojnih državljanov, ki so v evidence tujih držav vpisani z imenom in priimkom ali imenom ali priimkom, ki vsebuje več kot dve besedi ali nedeljivi celoti, zaradi česar so bili pri vpisu rojstva v matični register Republike Slovenije primorani dati izjavo za pravni promet in izbirati med besedami v tujini določenega osebnega imena. Dejstvo, da nacionalna zakonodaja dopušča drugačno sestavo osebnega imena, kot ga ima oseba v državi, kjer se je rodila ali živi, pa po sodni praksi Evropskega sodišča pomeni tudi kršitev pravice do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (primeri Carlos Garcia Avello proti Belgiji, Stefan Grunkin in Dorothee Regina Paul proti Nemčiji idr.), določene v 21. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije⁴, zato je uskladitev nujno potrebna tudi s tega vidika. Glede na vse pogostejše zahteve v praksi in ob upoštevanju globalizacije in množičnih migracij predlog na novo uvaja možnost sestave osebnega imena (imena in priimka), ki poleg besed vključuje tudi črke kot del osebnega imena, hkrati pa za pravni promet na željo posameznika dopušča tudi okrajšave imena in priimka.

Veljavni zakon vsebuje določbo, ki se nanaša na spremembo priimka ob sklenitvi zakonske zveze, in sicer omogoča, da se zakonca ob tej priložnosti sporazumeta, da bo njun skupni priimek priimek enega ali drugega zakonca, lahko obdržita vsak svoj priimek, svojemu priimku dodata priimek zakonca ali izbereta priimek zakonca in temu dodata svoj priimek. Če posameznik ob sklenitvi zakonske zveze izbere priimek zakonca, ga mora uporabljati v enaki obliki, kot ga uporablja zakonec, pri čemer velja izjema za primere sklenitve zakonske zveze državljana Republike Slovenije pred organom te države z državljanom te države. V tem primeru lahko državljan Republike Slovenije izbrani priimek (ki je priimek zakonca) v Sloveniji uporablja v obliki in na način, kot se uporablja v državi zakonca, v skladu z veljavnimi predpisi te države ter razpoložljivim naborom črk in znakov za zapis osebnega imena v Republiki Sloveniji (primeri priimkov v ženski obliki, npr. Kimovska, Štameberková ipd.), če ima na območju te države stalno prebivališče. Pogoji stalnega prebivališča v navedenih primerih se je v praksi izkazal za neživljenjskega, zato ga predlog ukinja.

Izjavo o spremembi priimka po razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze, s katero lahko posameznik pridobi priimek, ki ga je imel pred sklenitvijo zakonske zveze (ob pogoju, da priimka med zakonsko

zvezo ni spreminjal), je treba dati v šestih mesecih po pravnomočnosti sodne odločbe o razvezi ali razveljavitvi. Šestmesečni rok se je v praksi izkazal za prekratkega, posebej v primerih razvez zakonskih zvez iz tujine, zato ga predlog zakona podaljšuje na leto dni. V primerih vpisa neobstoječe zakonske zveze (institut neobstoječe zakonske zveze na novo uvaja Družinski zakonik) predlog zakona določa, da posameznik preide na priimek, ki ga je imel v času sklenitve zakonske ali partnerske zveze ob pogoju, da priimka v času trajanja te zveze ni spreminjal.

Veljavni zakon je spremembo osebnega imena na podlagi prošnje vezal na polnoletnost (dopoljenih osemnajst let) posameznika, ki vlaga prošnjo za spremembo osebnega imena. Glede na to, da v nekaterih primerih (s sklenitvijo zakonske zveze ali starševstvom na podlagi sodbe sodišča) posameznik pridobi popolno poslovno sposobnost pred polnoletnostjo, predlog pogoja za vložitev prošnje za spremembo osebnega imena veže na poslovno sposobnost posameznika, s čimer zajema prej navedene primere in primere, v katerih polnoletni posameznik nima ali sploh ni pridobil poslovne sposobnosti.

Sprememba osebnega imena, priimka ali imena se po veljavnem zakonu ne dovoli državljanu, ki je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, dokler kazen ni izvršena ali dokler trajajo pravne posledice obsodbe. Ker v praksi prihaja do različnih razlag, ali se sprememba osebnega imena dovoli posamezniku, za katerega teče preizkusna doba, predlog zakona določa, da tudi preizkusna doba pomeni zadržek za spremembo osebnega imena.

Veljavni zakon določa, da sporazum staršev ali soglasje drugega roditelja pri spremembi osebnega imena mladoletnemu otroku ni potrebno, če njegovega prebivališča ni mogoče ugotoviti ali če mu je odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica. Zaradi problematike razlaganja vsebine zakona v primerih, v katerih soglasja drugega od staršev ni mogoče zahtevati, predlog zakona natančno določa pogoje, ob katerih soglasje drugega od staršev ni potrebno in sicer v primerih, ko je eden od staršev ni več živ, ni znan, njegovega prebivališča ni mogoče ugotoviti ali če mu je odvzeta starševska skrb.

2. CILJI, NAČELA IN GLAVNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj, ki ga je želel doseči predlagatelj zakona, je državljanom omogočiti izvrševanje ene temeljnih človekovih pravic, to je pravico do svobodne izbire osebnega imena, zaradi česar se odpravlja omejitev na dve besedi ali nedeljivi celoti pri določitvi ali spremembi imena in priimka ali imena ali priimka. Če ima državljan ime in priimek ali ime ali priimek sestavljen/-o iz več besed ali nedeljivih celot, mu predlog zakona omogoča, da tako določeno (ali spremenjeno) osebno ime uporablja v pravnem prometu brez omejitev ali poda izjavo za pravni promet (npr. ime sestavljeno iz treh besed, državljan za pravni promet izbere dve). Iz enakih razlogov predlog zakona pri sestavi osebnega imena dopušča uporabo črk kot samostojnih delov imena in priimka, za pravni promet pa tudi možnost uporabe okrajšave imena in priimka.

Da se posamezniku popolnoma omogoči uresničitev osebnostne pravice, ki mu zagotavlja identiteto, varstvo osebnosti in dostojanstva, pa predlog zakona pri izbiri priimka ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze v tujini s tujim državljanom ne pogojuje več s prebivališčem v tujini.

Osebno ime se lahko spremeni na prošnjo polnoletnega državljana, ker pa v določenih primerih lahko poslovno sposobnosti pridobi tudi mladoletnik (npr. s sklenitvijo zakonske zveze ali po odločbi sodišča, če postane roditelj), dopoljenih osemnajst let ni več obvezni pogoj za vložitev prošnje za

spremembo osebnega imena, temveč lahko prošnjo vloži oseba, ki je poslovno sposobna, ni pa nujno, da je polnoletna.

Zaradi preprečevanja zlorabe osebnega imena se sprememba osebnega imena ne dovoli državljanu, ki je bil pogojno obsojen za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, dokler traja preizkusna doba.

V skladu s koristmi otroka, za katerega je vložena prošnja za spremembo osebnega imena, se soglasje drugega od staršev ne zahteva, če eden od staršev ni več živ, ni znan, njegovega prebivališča ni mogoče ugotoviti ali če mu je odvzeta starševska skrb.

Zaradi implementacije ZPZ in DZ so potrebne terminološke spremembe v obstoječi ureditvi ZOI-1.

ZPZ uvaja nov institut življenjske skupnosti t. j. partnersko zvezo, ki je z vidika spremembe osebnega imena enakovredna zakonski zvezi, kar zahteva dopolnitev določb veljavnega zakona, ki se nanašajo na spremembo priimka ob sklenitvi zakonske zveze, po razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze.

DZ poimenuje roditeljsko pravico kot starševsko skrb, kar po vsebini ne spreminja veljavnega predpisa na področju osebnega imena, zahteva pa ustrezno terminološko uskladitev v noveliranem predpisu.

2.2 Načela

Pravica do osebnega imena temelji na teh načelih:

a) Načelo obveznosti osebnega imena

Vsak posameznik mora imeti osebno ime (ime in priimek), kar zagotavlja identifikacijo fizične osebe in tudi njeno individualizacijo, ki je v interesu posameznika, pravnega reda in pravne varnosti. Starši imajo dolžnost, da otroku določijo osebno ime.

b) Načelo uporabe osebnega imena

Posameznik mora uporabljati osebno ime, kot mu je bilo določeno za pravni promet.

c) Načelo varstva človekove osebnosti in dostojanstva

Osebno ime posamezniku zagotavlja varstvo njegove osebnosti in dostojanstva. Starši morajo pri določitvi otrokovega imena spoštovati njegove koristi.

č) Načelo varstva osebnega imena

Oseba, ki uporabi tuje osebno ime kot svoje, je za prekršek kaznovana.

d) Načelo spremembe osebnega imena

Pravica do osebnega imena je osebna pravica, ki se ne more prenesti na nikogar. Posameznik ima pravico, da osebno ime, ki mu je bilo določeno, tudi spremeni.

e) Načelo sestavljenosti osebnega imena

Osebno ime je sestavljeno iz imena in priimka. Le v taki sestavi lahko opravlja svojo nalogo individualizacije in identifikacije oseb.

2.3 Glavne rešitve

– Uskladitev z ZPZ tako, da se izrecno opredeli, da imajo partnerji pravico do spremembe priimka

- ob sklenitvi, razvezi ali razveljavitvi partnerske zveze;
- uskladitev z DZ tako, da se termin roditeljska pravica nadomesti s terminom starševska skrb;
  - ustrežnejša ureditev pravice do določitve in spremembe osebnega imena, ki ne posega v pravico do svobodne izbire osebnega imena in se sme omejiti le, če je to nujno za zavarovanje javne varnosti, morale ali pravic in svoboščin drugih ljudi;
  - ustrežnejša ureditev pravice do izbire priimka ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze pred tujim organom z državljanom te države, ki omogoča izbiro priimka ob sklenitvi zakonske zveze po pravu države sklenitve zakonske zveze;
  - podaljšanje roka za izbiro priimka po razvezi ali razveljavitvi zakonske ali partnerske zveze na leto dni;
  - vezava pogoja za vložitev prošnje za spremembo osebnega imena na poslovno sposobnost posameznika;
  - razširitev zadržkov za spremembo osebnega imena na preizkusno dobo pogojno obsojenega storilca kaznivega dejanja;
  - sprememba osebnega imena brez soglasja drugega od staršev, če eden od staršev ni več živ, ni znan, njegovega prebivališča ni mogoče ugotoviti ali če mu je odvzeta starševska skrb.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona zaradi ukinitve omejitve števila besed, ki sestavljajo ime ali priimek za pravni promet, zahteva tehnične spremembe načina vodenja podatka o imenu in priimku v matičnem registru in tudi v drugih evidencah, ki vsebujejo podatek. Med drugim je potrebna tudi sprememba distribucijske baze Centralnega registra prebivalstva. Ocenjujemo, da ima predlog zakona finančne posledice za državni proračun v višini 30.000 evrov. Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Finančna sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

5.1 Avstrija

Osebno ime je sestavljeno iz imena (Name) in priimka (Famillienname). Število imen ni omejeno, priimek pa je lahko sestavljen iz največ dveh delov, ki ju povezuje vezaj. Dolžina osebnega imena ni omejena. V zvezi s črkovnim naborom je podlaga za osebno ime avstrijska abeceda. Vsi deli imena, ki se ne morejo opredeliti kot ime ali priimek, se kot »posebno ime« vnesejo v samostojno podatkovno polje, drugi znaki in črke pa se vnašajo na podlagi mednarodnega standarda kodiranja »UTF8«.

Ob sklenitvi zakonske zveze ali registraciji partnerske zveze se lahko pred tem dogodkom, ob ali po njem odda vloga ali izjava za spremembo osebnega imena, ki se nato vnese v centralni matični register. Po sklenitvi zakonske zveze ali registriranega partnerstva s tujcem lahko oseba zahteva,

da se priimek prilagodi spolu, če je to v skladu z njenim poreklom ali tradicijo jezika, iz katerega izvira ime. V primeru spremembe osebnega imena je treba upoštevati zakon o spremembi imena, ki določa, da se sprememba priimka in imena ne dovoli, kadar zaprosjen priimek zakonito uporablja druga oseba, ki ima lahko poseben interes pri tem, da se prosilcu spremembe imena onemogoči ta sprememba. Sprememba osebnega imena se lahko izvrši na podlagi izjave ob sklenitvi zakonske zveze ali registraciji partnerske zveze ali v upravnem postopku v skladu z zakonom o spremembi imena.

5.2 Bolgarija

Normativni akt, ki določa pravila za sestavo imen posameznikov, je zakon o državljski registraciji.

Osebno ime bolgarskih državljanov, rojenih na ozemlju Republike Bolgarije, je njihovo prvo ali dano ime, zaščiteno ime in priimek. Priimek vsake osebe je priimek ali patronimsko ime očeta s pripono -ov ali -ev in se konča glede na spol otroka, razen če družinska, etnična ali verska tradicija staršev ne določa drugače. Na splošno je ime bolgarskih državljanov sestavljeno iz enega dela, na primer »Maria«, »Georgi«. Ime lahko vsebuje tudi več kot eno ime, na primer Anna-Maria ali Nia Elizabeth. Priimek bolgarskih državljanov sestavlja en priimek na primer »Ivanova«, »Georgiev«, ki ima lahko tudi dva dela (ob sklenitvi zakonske zveze se lahko doda priimek zakonca). Glede števila črk osebnega imena obstaja omejitev glede dolžine imena. Prvo ime ima lahko največ 30 črk, priimek pa največ 50 črk. Akademski naslovi niso sestavni del imena. Osebna imena bolgarskih državljanov so v bolgarskih osebnih dokumentih pisana v bolgarščini, dodan pa je prepis v angleščini v skladu s pravili, ki jih je potrdil akt sveta ministrov. Če je bolgarski državljan rojen v tujini, se njegovo ime vpiše v rojstni list v Republiki Bolgariji na podlagi tujega rojstnega lista.

Ob sklenitvi zakonske zveze zakonec lahko obdrži svoj priimek, sprejme priimek svojega zakonca ali njegovega družinskega imena ali doda zakonsko družinsko ime. Če je ime javno nesprejemljivo, žaljivo ali to zahtevajo posebne okoliščine, lahko posameznik zaprosi za spremembo imena, o kateri odloča sodišče. Kadar je oseba v javnosti znana z vzdevkom, lahko doda svojemu imenu psevdonim.

5.3 Ciper

Zakonodaja Cipra ne vsebuje opredelitve osebnega imena. Osebno ime otroka je sestavljeno iz največ treh imen, ki so jih izbrali starši. Kot priimek otroka, ki mora biti enak za vse otroke v družini, se lahko registrirata največ dva priimka, razen v posebnih primerih, pri čemer znaki v nobenem primeru ne smejo presežati 35 črk. Črkovni nabor je omejen na grško ali turško abecedo.

Glede prečrkovanja osebnih imen tujih državljanov ali državljanov, rojenih v tujini, je prepis grških imen v latinico izveden v skladu z mednarodnim standardom ISO 843. V primeru prepisa tujih imen se uporablja transkripcija nabora črk in znakov, ki so navedeni v potnem listu tujega državljana. Pri spremembi osebnega imena ob sklenitvi zakonske zveze ali civilnega partnerstva mora državljan prinesiti izpisek o sklenjeni zakonski zvezi ali civilnem partnerstvu in zaprositi za osebni dokument. Vsak od partnerjev lahko uporabi priimek drugega partnerja. Državljan Cipra lahko osebno ime spremeni samo dvakrat, za kar je potrebna odobritev direktorja oddelka za matični register in migracije.

5.4 Češka

Osebno ime osebe sestavljata ime in priimek, vključno z morebitnimi dodatnimi imeni in rojstnim priimkom. Število besed, ki sestavljajo osebno ime, ni omejeno, medtem ko je število znakov za posamezno postavko omejeno na 100. V Češki republiki se podatek o akademskem naslovu ne

navaja v matičnih knjigah in dokumentih.

Če je tujcu izdan osebni dokument, se v matični knjigi in na poročnem listu vpišeta ime in priimek v obliki, kot izhaja iz uradnega prevoda tujega osebnega dokumenta v češki jezik. Če tujcu v Češki republiki še ni bil izdan osebni dokument, bo v evidenci in dovoljenju za prebivanje navedena oblika priimka, kot izhaja iz tujega dokumenta. Tak pristop zagotavlja, da je tujec v uradni evidenci vedno nedvoumno prepoznaven.

Ob sklenitvi zakonske zveze lahko zakonca določita skupni priimek, ki je priimek enega od njiju, ali obdržita svoj priimek, medtem ko ob sklenitvi partnerske zveze partnerja še naprej uporabljata enak priimek kot pred sklenitvijo partnerske zveze in naknadno vložita vlogo za spremembo priimka. Ženska oblika priimka se tvori po pravilih češke slovnice in se lahko spremeni v moško obliko priimka za državljanko Češke republike in tudi za tujko. Vlogo za spremembo priimka je mogoče vložiti pri katerikoli matičnem uradu ali veleposlaništvu Češke republike, v opombah pa se označi, od kdaj ženska ali otrok ženskega spola svoj priimek uporablja v moški obliki. Navedeno vlogo je mogoče vložiti samo enkrat.

Spremembo imena matični urad zavrne, če gre za osebno ime, ki je žaljivo ali lahko vzbuja zasmehovanje, ali če za to obstaja utemeljen razlog. Fizična oseba, katere priimki so zapisani v rojstni ali poročni matični knjigi, lahko pred katerikoli matičnim uradom izjavi, da bo uporabljala samo enega od priimkov ali dva. Med zakonsko zvezo je mogoče tako odločitev uveljaviti le s soglasjem drugega zakonca.

5.5 Danska

Na Danskem je osebno ime sestavljeno iz imena, srednjega imena in priimka. Omejitev glede imena in srednjega imena ali števila ni, obstaja pa omejitev pri priimku, ki je lahko le eden, saj so drugi priimki dejansko srednja imena. Akademski nazivi niso sestavni del imena. Pri izbiri imena otroka lahko starši izberejo za otroka le ime s seznama dovoljenih imen. Če želijo starši otroku dati ime, ki ga ni na seznamu odobrenih imen, mora to ime potrditi ministrstvo, pristojno za cerkvene zadeve. Tuji državljani lahko poimenujejo otroka z imenom, ki ga ni na seznamu odobrenih imen, če je to ime sprejemljivo v državi izvora. Če imajo starši enak priimek, bodo otroci avtomatično prejeli tega, če imajo starši različen priimek, pa se lahko odločijo, katerega bo imel otrok.

Glede dolžine osebnega imena zakon o osebnem imenu ne predvideva omejitve. Vsa imena se vpisujejo z latinskimi črkami, medtem ko se za latinske črke, ki jih zakon ne zajema, vzame približek črke (npr. č se zapiše kot c). Ob sklenitvi zakonske zveze lahko zakonca ohranita svoje priimke ali prevzameta priimke drug od drugega, pri tem pa je dovoljena tudi sprememba priimka v žensko obliko. Glede tujcev in državljanov Danske, ki živijo na tujem, lahko Danska sklene sporazum s posamezno državo glede osebnih imen in zaščite imen, v katerem se med drugim določi, kateri zakoni veljajo za tuje državljane, ki živijo na Danskem, in danske državljane, ki živijo v teh državah.

5.6 Estonija

Koncept osebnega imena je opredeljen v zakonu o imenih. Sestavljeno je iz danega imena in priimka. Zakonska omejitev glede števila besed v imenu ali priimku ni določena. Zapis estonskega osebnega imena mora biti v skladu s pravili ortografije estonskega jezika, medtem ko mora biti črkovanje neestonskega osebnega imena izvedeno v skladu s pravili ortografije ustreznega jezika. Znaki za pisanje osebnih imen so določeni v estonskem standardu EVS 8: 2008/AC: 2011, zapisujejo se latinske črke ESET1. Osebno ime tujca se zapiše v skladu s pravili transkripcije za neestonska osebna imena, če to ni mogoče, pa na podlagi priporočila urada za onomastično (imenoslovno) ekspertizo.

Po sklenitvi zakonske zveze lahko zakonec obdrži svoj priimek ali prevzame priimek svojega zakonca, kar pa velja samo za enega zakonca, oba priimkov ne moreta spreminjati. V primeru registracije partnerske zveze partnerjema ni omogočeno, da spremenita ali prevzameta priimek svojega partnerja, ampak obdržita svojega. V pripravi je uredba, ki bo določala pogoje za določitev skupnega priimka zakoncev ob sklenitvi zakonske zveze v Estoniji. Upravni organ ali sodišče, ki odloča o zapisu tujega priimka ali ženski obliki priimka, ravna v skladu z navodili glede značilnosti priimkov latvijskega in ruskega izvora. Osebna imena tujih državljanov se prepisujejo v taki obliki, kot so zapisana na osebem dokumentu ali listini o sklenjeni zakonski zvezi.

Sprememba imena se v Estoniji izvrši, če ime ni žaljivo in sovпада z estonskim jezikom, medtem ko pri spremembi priimka zakonodaja določa, da stranka izbere priimek, ki ni preveč razširjen ali povzet po zgodovinski ali slavni osebnosti in ga ne poseduje že druga oseba (ime in priimek), da bi se izognili podvajanju identitete.

5.7 Francija

Osebno ime je v Franciji prepuščeno izbiri staršev, ki so pri tem omejeni samo v smislu, da osebno ime ni v nasprotju s koristjo otroka. Akademski nazivi se pri osebem imenu ne zapisujejo niti se v matičnem registru ne vodijo. Dolžina osebnega imena in priimka ni omejena na določeno število besed ali znakov, le črkovni nabor znakov je omejen na črke iz francoske abecede, kar pomeni, da se imena in priimke tujega porekla, ki vsebujejo npr. španske ali slovenske črke, ne vpisujejo z omenjenimi črkami.

Pri spremembi osebnega imena ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze se zakonca odločita, kateri priimek bosta uporabljala v vsakodnevni rabi, kar pa ne vpliva na vpis na osebne dokumente, kjer se vedno ohrani rojstni priimek, t. i. patronim. Tako ženska, tudi če prevzame možev priimek, svojega ne izgubi, pisala se bo npr. Jeanne Dupont, por. Legrand, medtem ko ženske oblike priimkov v francoskem jeziku ne obstajajo. V Franciji ne vodijo centralnega matičnega registra niti ne poznajo enotne identifikacijske številke, zato določeno osebo identificirajo samo z osebnim imenom ali priimkom. Osebno ime je zato težko spremeniti. Če matičar meni, da je osebno ime žaljivo ali ima slabšalni pomen ali da je zahteva neutemeljena, o spremembi odloča sodišče.

5.8 Latvija

Osebno ime je v Latviji sestavljeno iz imena in priimka. Naslovi, akademske stopnje in verski naslovi niso podedovani ali dodeljeni osebemu imenu. Ime je lahko sestavljeno iz dveh besed, priimek pa je lahko sestavljen iz dveh delov, ki ju ločuje vezaj. Dolžina osebnega imena ni omejena, beseda mora ustrezati črkam latvijske abecede. Prečrkovanje osebnega imena tujca poteka v skladu s tabelami za prečrkovanje (transliteracijo), ki jih je določila Mednarodna organizacija za civilno letalstvo (ICAO), tako da v latinico prevaja posamezno črko. Priimek tujca se zapiše v skladu s pravili latvijskega jezika, poleg tega pa se lahko v latinskem prepisu navede tudi izvorna oblika priimka.

V Latviji lahko po sklenitvi zakonske zveze zakonca izbereta priimek enega od zakoncev kot skupni priimek ali obdržita svoj prejšnji priimek ali pa sprejmeta skupni dvojni priimek iz priimkov obeh zakoncev. Osebno ime lahko spremeni državljan Latvije in tudi tujec ali oseba, ki je v Latviji pridobila status osebe brez državljanstva.

5.9 Malta

Osebno ime je sestavljeno iz imena ali imen in priimka. Malteška zakonodaja ne zahteva, da so

akademski nazivi navedeni v aktih o civilnem stanju. Glede imen, s katerimi naj bi bila oseba imenovana, malteško pravo ne določa nobene omejitve, vendar pa javni register Malte ne sprejema črk, ki niso del malteške ali angleške abecede. Pri prečrkovanju osebnih imen se uporablja transkripcija, sestavljena iz določene črke ali znaka, ki ni del malteške ali angleške abecede in se opravi v skladu s fonetičnim zvokom te posebne črke, namesto te črke je registriran njen fonetični zvok.

Pri prijavi zakonske zveze ali istospolne partnerske zveze se spremeni priimek, kombinacija priimkov zakoncev pa ne sme biti daljša od kombinacije štirih priimkov. Na Malti ženska oblika priimka po sklenitvi zakonske zveze ni predvidena. Oseba lahko iz utemeljenih razlogov spremeni osebno ime, če pridobi dovoljenje pristojnega sodišča. Manjše spremembe osebnega imena ali imen, ki jih bo oseba uporabljala, pa se lahko opravijo tudi na podlagi vloge direktorju javnega registra, kot je določeno v civilnem zakoniku.

5.10 Nemčija

V Nemčiji zakonske definicije osebnega imena ni niti nemška zakonodaja ne določa števila besed osebnega imena. Zakon o osebnem stanju sicer določa, da se v matične registre vpisujeta samo ime in priimek, ne pa tudi akademski nazivi. Sestavni del priimka je tudi rojstni priimek osebe – ta se namreč nikoli ne izgubi. To pomeni, da se osebi, ki po poroki prevzame priimek moža ali žene, k novemu priimku pripiše npr. »Maria Müller, roj. Mayer.« Ta vpis se opravi v matičnih registrih in tudi na osebnih dokumentih. Tuji plemiški nazivi (npr. Count, Earl ...) se v nemški matični register vpišejo le, če so po pravu, ki se uporablja, sestavni del osebnega imena. Število besed osebnega imena ni zakonsko omejeno in je lahko sestavljeno iz več enot. Dolžina besede, ki sestavlja osebno ime, ni določena. Iz tehničnih razlogov je na osebni dokument (potni list in osebna izkaznica) mogoče izpisati največ 28 znakov, vključno s presledki. Če ima oseba več imen in vseh ni mogoče vpisati na osebni dokument, se ime ob izdaji osebnega dokumenta ustrezno skrajša. V nemških registrih osebnih stanj se uporablja samo latinica. Matičarji imajo ob tem možnost v registre vnesti tudi veliko črk z diakritičnimi znamenji, in sicer ne samo tistih, ki izhajajo iz nemške abecede (ä, ö, ü), tudi slovenske č, š in ž. Če pa se v državi izvora tujca uporablja drugačna pisava kot latinica, je za vpis njegovega imena v nemške matične registre treba prepisati njegovo ime iz tuje pisave v latinico. Prepis se izvede brez prevajanja, in če je le mogoče, se ime prečrkuje po načinu »črka za črko«. Način zapisovanja imena se določi s splošnimi pravopisnimi pravili, razen če stranka po tem, ko je poučena o pravilni obliki zapisa imena, vztraja pri drugačni obliki.

Pri spremembi osebnega imena ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze lahko zakonca določita en priimek kot skupni družinski priimek ali kot skupni družinski priimek z izjavo pred matičarjem določita enega izmed svojih rojstnih priimkov ali enega izmed priimkov, ki sta ga imela ob dani izjavi. Če ima eden od zakoncev ali oba tuje državljanstvo, se lahko upošteva pravo ene izmed držav državljanstva zakoncev.

Sprememba osebnega imena je mogoča le v primeru utemeljenega ali pomembnega razloga. Ob tem se upošteva javni interes za ohranitev dosedanjega imena in priimka (npr. oseba je na seznamu dolžnikov, večkrat predkaznovana, v kazenskem ali preiskovalnem postopku). Strožje se presoja sprememba imena otroku, ki je starejši od leta dni in mlajši od 16 let, v tem primeru je sprememba mogoča samo iz »tehtnih razlogov« in ob upoštevanju koristi otroka.

5.11 Nizozemska

Osebno ime je sestavljeno iz enega imena ali več ter in priimka. Če obstaja, je tudi akademski naziv del osebnega imena. Omejitev pri črkovnem naboru ni, vendar ni dovoljeno otroku določiti neprimerne imena. Dolžina besede, ki sestavlja osebno ime, ni omejena, vendar pa se izjemno

dolgo ime šteje za neprimerno in ga matičar zavrne. Osebno ime se v matični register in javne listine vpisuje z naborom 26 črk nizozemske abecede.

Osebno ime se ne spremeni zaradi sklenitve zakonske ali partnerske zveze, kajti v uradnih dokumentih bo registrirano izvirno ime. Vendar pa lahko moški in ženske v vsakodnevni rabi uporabljajo priimek zakonca ali registriranega partnerja namesto svojega priimka ali pa ime zakonca postavijo pred svoj priimek ali za njim, v tem primeru ju povezuje vezaj. Ženska oblika priimka se po nizozemskem pravu ne uporablja.

Prošnjo za spremembo imena odobri okrožno sodišče, če prosilec izkaže dovolj utemeljen interes za spremembo, medtem ko o prošnji za spremembo priimka odloča nizozemski kralj, ki lahko to odobri na podlagi posebnih razlogov. Spreminjanje priimka mladoletne osebe v priimek drugega od staršev ali rejnika je dovoljeno le, če so izpolnjeni posebni pogoji (npr. sprememba priimka otroka, ki ga je vzgojil samo eden od staršev, brez soglasja drugega od staršev ni mogoča pred otrokovim 12. letom, razen če tisti od staršev, ki spremembi nasprotuje, za otroka ni skrbel ali je bil obsojen za kaznivo dejanje ali poskus kaznivega dejanja, storjenega zoper tega otroka).

5.12 Slovaška

Slovaški zakon o imenu in priimku določa, da mora vsaka oseba imeti ime in priimek, ki se štejeta za osnovni individualni oznaki, zato država ureja njuno določitev, pridobitev in uporabo. Vsakemu se lahko pod pogoji določijo največ tri imena, vključno s tujimi. Zakon ne določa dolžine imena in priimka niti števila črk ali znakov, ki ga sestavljajo. Če ima državljan Slovaške ali tujec več imen in priimkov, se ti smejo uporabljati le za izdajo osebnega dokumenta. Ime in priimek osebe se v matični register vpišeta v latinici. Sedanja računalniška oprema omogoča vpisovanje tujih imen, ki vsebujejo grafeme ali znake, ki jih ni v slovaški abecedi, in sicer se pri vpisu v matični register uporabi slovaški grafem, ki ustreza izvorni izgovorjavi grafema ali znaka.

Zakonca ob sklenitvi zakonske zveze izjavita, ali bosta priimek enega izmed njiju uporabljala kot svoj skupni priimek ali ohranila vsak svoj prvotni priimek ali priimek enega izmed njiju uporabljala kot svoj skupni priimek, s tem da bo eden od njiju hkrati uporabljal tudi svoj prvotni priimek. Primeri ženske oblike priimka se na Slovaškem pri vpisu v matični register obravnavajo individualno, z upoštevanjem dejstva, da ime in priimek pripadata določeni osebi in sta navedena na javni listini, s katero oseba izkazuje svojo identiteto.

Do zadržkov pristojnega organa glede spremembe osebnega imena lahko pride zaradi nezadostno utemeljene prošnje ali zaradi spremembe imena, ki ni v skladu z moralnimi in pravnimi načeli Slovaške republike ali njenim javnim redom in mirom. Pri urejanju in spremembi imena in priimka državljanov Slovaška posebno pozornost namenja temu, da ne bi prišlo do morebitnega kršenja pravic in svoboščin državljana, ki izhajajo iz slovaške ustave, hkrati pa skrbi za ohranjanje domače tradicije in krščanskega izročila.

5.13 Švedska

Sestavni deli osebnega imena na Švedskem so ime, priimek in »gårdsnamn«. Zadnje navedeno ime lahko po starih švedskih običajih prejme oseba, ki je povezana z določenim geografskim krajem na Švedskem. Akademski naslovi niso del osebnega imena in v švedskem registru prebivalstva niso registrirani. Število besed v imenu ni omejeno. Po zakonu o osebnem imenu lahko priimek vsebuje največ dve ločeni imeni, dolžina besede, ki sestavlja osebno ime, pa ni omejena. Črke ali znaki, ki jih je mogoče registrirati v imenu, so vse črke v švedski abecedi (latinska abeceda + Å, Ä, Ö) in črke ali znaki, ki sledijo mednarodnemu standardu ISO 8859/1.

Če je ime v potnem listu napisano z drugačnimi črkami, kot so črke iz latinske abecede, ima potni list tudi latinsko transkripcijo imena. Običajno je prepisano ime v potnem listu registrirano v registru prebivalstva.

Če oseba po sklenitvi zakonske zveze spremeni svoj priimek in ga prevzame od zakonca, ki uporablja različne končnice imena, lahko ta oseba pridobi moško ali žensko obliko priimka.

5.14 Združeno kraljestvo

Osebno ime ni opredeljeno kot tako, vendar pa uredba o vpisu rojstev in smrtnih primerov predvideva evidentiranje imena in priimka ob rojstvu. Otrokovemu imenu je treba vnesti v skladu z željami staršev, vendar se lahko vpišejo imena in družinski priimki, ki jim sledi vsak naslov, ki ga ima otrok. Dopisi, kot so »Junior« ali »II.«, se lahko uporabljajo pri priimku otroka, če stranka tako želi. Akademski naslovi, pridobljeni v življenjskem obdobju posameznika, se pri registraciji rojstva naknadno ne evidentirajo. Zakonske omejitve glede števila imen, ki jih ima oseba, ni, obstaja pa omejitev glede števila, ki se lahko fizično zabeleži v vnosu v register. Vendar mora matičar zagotoviti, da se vsa imena navedejo v registru in da se stranka z njimi strinja. Zato natančnega števila besed osebnega imena ni mogoče določiti. Za tujce držav, ki ne uporabljajo angleške abecede, se osebno ime vpiše register tako, kot to fonetično zveni v angleščini.

Ob sklenitvi zakonske zveze ali registriranega partnerstva se lahko zakonca ali partnerja odločita, da imata enak priimek, tako da prevzame priimek svojega partnerja, ali imata oba priimke obeh. To lahko storita posamično ali oba. Angleško poimenovanje ne loči med moškimi in ženskimi priimki.

V Angliji in Walesu lahko oseba prevzame in uporabi katerokoli ime ali priimek, ki ga želi, tudi če je drugačen od tistega, ki je zabeležen ob rojstvu. Ime pri podatku o rojstvu ostane nespremenjeno in je za osebo odprto ter ima povezavo z novim imenom, ki ga uporablja oseba.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) Presoja administrativnih posledic v postopkih ali poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Odprava omejitve števila imen in priimkov sicer ne bo imela neposrednih vplivov na postopke poslovanja javne uprave ali pravosodnih organov, posledice pa bodo posredne, saj se sprememba nanaša na tehnične prilagoditve evidenc, v katerih se podatki o osebnem imenu vodijo in medsebojno povezujejo z informacijskimi sistemi različnih organov.

b) Presoja administrativnih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Stranka nima novih obveznosti, ima pa novo pravico, da za uporabo v pravnem prometu izbere osebno ime, ki je vsako zase sestavljeno iz več kot dveh besed.

Stranka nima novih obveznosti, ima pa pravico, da po razvezi ali razveljavitvi zakonske ali partnerske zveze ponovno prevzame star priimek, in sicer lahko to stori v roku, ki se s šestih mesecev podaljšuje na 12 mesecev.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Samostojna sprememba osebnega imenu se dovoli tudi državljanu, ki je poslovno sposobnost pridobil pred polnoletnostjo.

Sprememba osebnega imena se ne dovoli državljanu, ki je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, dokler kazen ni izvršena ali trajajo pravne posledice obsodbe. Predlog zakona zadržke razširja na preizkusno dobo pogojno obsojenega storilca kaznivega dejanja.

V skladu s koristmi otroka, za katerega je vložena prošnja za spremembo osebnega imena, se soglasje drugega od staršev ne zahteva, če eden od staršev ni več živ, ni znan, njegovega prebivališča ni mogoče ugotoviti ali če mu je odvzeta starševska skrb.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

Sprejeti zakon bo predstavljen ciljnim skupinam, to je matičarjem na upravnih enotah, v obliki usmeritev in seminarja.

Širši javnosti bo zakon predstavljen prek medijev in svetovnega spleta.

Ministrstvo za notranje zadeve bo spremljalo izvajanje sprejetega predpisa prek odzivov izvajalcev zakona in udeležencev postopkov, posameznikov, na katere se nanašajo določitve in spremembe osebnih imen.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Osnutek zakona je bil objavljen na portalu e-demokracija od 18. 12. 2018 do 17. 1. 2019. Pripomb na besedilo zakona nismo prejeli, razen pripomb Združenja upravnih delavcev Slovenije, ki so identične pripombam Ministrstva za javno upravo. Predlagali so širitev črkovnega nabora na vse črke latinske pisave, ki se uporabljajo v Evropi, saj so nepravilni zapisi osebni imen oziroma njihovi različni zapisi posledica pomanjkljivega črkovnega nabora. Pripombe, ki se nanašajo na širitev črkovnega nabora, niso zakonska materija, zato bodo obravnavane ob pripravi predloga sprememb

Pravilnika o izvrševanju zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 40/05, 69/09 in 77/16), katerega priloga je »Nabor črk in znakov za zapis osebnih in tujih zemljepisnih imen«.

Pripomba, ki se nanaša na črtanje tretjega odstavka 2. člena veljavnega zakona, ki določa, da se »pravica do svobodne izbire osebnega imena sme omejiti le, če je to nujno za zavarovanje javne varnosti, morale ali pravic in svoboščin drugih ljudi«, ni upoštevana. Navedena določba namreč omogoča, da se zavrne izbrano osebno ime, ki je nemoralno in žaljivo za posameznika in posledično ne zagotavlja varstva človekove osebnosti in dostojanstva, ki jo določa 35. člen Ustave RS (varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic) in 8. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah (pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja). Možnost omejevanja je potrebno ohraniti tudi zaradi novosti, ki odpravlja omejitve uporabe števila besed v pravnem prometu. Ureditev tudi v praksi ne predstavlja težav.

Tudi pripomba, ki se nanaša na črtanje 8. člena veljavnega zakona (načelo upoštevanja koristi otroka), ki je po mnenju Združenja upravnih delavcev Slovenije neuporaben, saj ne določa možnosti ukrepanja centra za socialno delo, ni upoštevana. Ureditev namreč v praksi ne predstavlja težav, načelo koristi otroka pri določitvi osebnega imena pa je temeljno vodilo zakona.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU ALI PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki niti pravne osebe, ki bi za svoje sodelovanje prejeli plačilo.

9. PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA, KI BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Boštjan Poklukar, minister,
- mag. Melita Šinkovec, državna sekretarka,
- mag. Sandi Čurin, državni sekretar,
- Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, višja sekretarka,
- Urša Židan, namestnica generalne direktorice Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, sekretarka,
- Iris Jeglič, direktorica Urada za upravne notranje zadeve in naturalizacijo, sekretarka,
- mag. Alenka Colja, vodja Sektorja za registracijo prebivalstva in javne listine, sekretarka.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o osebnem imenu (Uradni list RS, št. 20/06) se v 3. členu drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Ime in priimek sta vsak zase lahko sestavljena iz besede ali besed oziroma nedeljivih celot ali besed oziroma nedeljivih celot in črk.«.

2. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

»4. člen

(izbira osebnega imena za pravni promet)

(1) Državljan, ki ima ime in priimek, sestavljen iz več besed oziroma nedeljivih celot ali iz več besed oziroma nedeljivih celot in črk, lahko da izjavo o izbiri osebnega imena za pravni promet in mora izbrano osebno ime v pravnem prometu tudi uporabljati.

(2) Osebno ime za pravni promet je lahko sestavljeno iz besed oziroma nedeljivih celot in črk imena in priimka, pri čemer imena ali priimka za pravni promet ne more sestavljati samo ena črka.

(3) Državljan lahko za pravni promet izbere tudi okrajšavo imena in priimka, pri čemer imena ali priimka za pravni promet ne more sestavljati samo okrajšava imena ali priimka.«.

3. člen

V 7. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če eden od staršev ni znan, ni več živ ali je zadržan izvajati starševsko skrb, določi otroku osebno ime drugi od staršev.«.

V četrtem odstavku se besedilo »izvrševati roditeljskih pravic« nadomesti z besedilom »izvajati starševske skrbi«.

4. člen

V 9. členu se v drugem odstavku beseda »roditeljema« nadomesti z besedo »staršema«.

5. člen

V 11. členu se besedilo »dopolnil osemnajst let« nadomesti z besedilom »poslovno sposoben«.

6. člen

15. člen se spremeni tako, da se glasi:

»15. člen

(sprememba priimka ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze)

(1) Zakonec ali partner lahko ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze obdrži svoj priimek, izbere priimek zakonca ali partnerja, svojemu priimku doda priimek zakonca ali partnerja ali izbere priimek zakonca ali partnerja in temu priimku doda svoj priimek.

(2) Če je izbrani priimek iz prejšnjega odstavka sestavljen iz več besed oziroma nedeljivih celot ali iz več besed oziroma nedeljivih celot in črk, lahko zakonec ali partner ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze da izjavo o izbiri osebnega imena za pravni promet iz 4. člena tega zakona.«.

7. člen

16. člen se spremeni tako, da se glasi:

»16. člen

(priimek po sklenitvi zakonske ali partnerske zveze s tujcem)

Če državljan Republike Slovenije sklene zakonsko ali partnersko zvezo pred organi tuje države z državljanom te države, lahko izbrani priimek po sklenitvi zakonske ali partnerske zveze v Republiki Sloveniji uporablja v obliki in na način, kakor se uporablja v državi zakonca ali partnerja, v skladu z veljavnimi predpisi te države ter v skladu z razpoložljivim naborom črk in znakov za zapis osebnega imena v Republiki Sloveniji, ki je urejen v skladu s podzakonskim aktom, ki ureja vpis osebnega imena v matični register.«.

8. člen

17. člen se spremeni tako, da se glasi:

»17. člen

(sprememba priimka po vpisu razveze, razveljavitve ali neobstoja zakonske ali partnerske zveze)

(1) Ob razveljavitvi ali razvezi zakonske ali partnerske zveze razvezana zakonca ali partnerja obdržita priimek, ki sta ga izbrala ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze.

(2) Zakonec ali partner, ki je ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze spremenil priimek, lahko pri pristojnem organu v letu dni po pravnomočnosti sodne odločbe o razvezi ali razveljavitvi zakonske ali partnerske zveze oziroma v letu dni po podpisu notarskega zapisa ali druge enakovredne listine o sporazumni razvezi da izjavo, da želi imeti priimek, ki ga je imel pred sklenitvijo te zakonske ali partnerske zveze. Izjavo lahko da le, če v času trajanja zakonske ali partnerske zveze priimka ni spreminjal.

(3) Po vpisu neobstoječe zakonske ali partnerske zveze posameznik pridobi priimek, ki ga je imel pred sklenitvijo zakonske ali partnerske zveze, če priimka v času trajanja zakonske ali partnerske zveze ni spreminjal.«.

9. člen

V 18. členu se v prvem odstavku beseda »polnoletnega« črta, za besedo »državljana« pa se dodata vejica in besedilo »ki je poslovno sposoben«.

10. člen

V 19. členu se v prvem odstavku besedilo »trajajo pravne posledice obsodbe« nadomesti z besedilom »traja preizkusna doba ali pravne posledice obsodbe«.

V tretjem odstavku se črta besedilo »petega odstavka 139. člena«, besedilo »Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/00, 52/02, 73/04 in 119/05)« pa se nadomesti z besedilom »zakona, ki ureja splošni upravni postopek«. Doda se nov stavek, ki se glasi: »Državljan Republike Slovenije, ki prebiva v tujini, mora v postopku spremembe osebnega imena predložiti tudi potrdilo o nekaznovanju pristojnega tujega organa.«.

11. člen

V 20. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Soglasje drugega od staršev ni potrebno, če eden od staršev ni več živ, ni znan, njegovega prebivališča ni mogoče ugotoviti ali če mu je odvzeta starševska skrb.«.

12. člen

V 21. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Sprememba osebnega imena velja od dneva, ko je bila podana izjava o priznanju očetovstva, izjava o priimku po razvezi ali razveljavitvi zakonske ali partnerske zveze oziroma od dneva pravnomočnosti odločbe o posvojitvi, sprememba priimka zaradi sklenitve zakonske ali partnerske zveze pa velja od dneva sklenitve zakonske ali partnerske zveze.«.

13. člen

22. člen se spremeni tako, da se glasi:

»22. člen
(zapis osebnih imen)

Osebno ime se v matični register in javne listine zapisuje z naborom črk in znakov, ki so določeni v skladu s podzakonskim aktom, ki ureja vpis osebnega imena v matični register.«.

14. člen

V 24. členu se v prvem odstavku znesek »50.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »200 eurov«.

V drugem odstavku se za besedo »ne« doda besedilo »določi in ne«, znesek »25.000 tolarjev« pa se nadomesti z zneskom »100 eurov«.

Končni določbi

15. člen
(začetek veljavnosti in uporabe)

- (1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek se spremenjeni 4. člen zakona začne uporabljati leto dni po uveljavitvi tega zakona. Do takrat se uporablja 4. člen Zakona o osebnem imenu (Uradni list RS, št. 20/06).

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Osebno ime je osebnostna pravica, nedotakljivost zasebnosti in osebnostnih pravic pa izhajajo iz 35.

člena Ustave Republike Slovenije in Evropske konvencije o človekovih pravicah (8. člen), ki le izjemoma dopušča poseg javne oblasti v zasebno in družinsko življenje, če je to določeno z zakonom ter nujno v demokratični družbi zaradi državne varnosti, javne varnosti in ekonomske blaginje države, da se prepreči nered ali kaznivo dejanje, da se zavaruje zdravje ali morala ali da se zavarujejo pravice in svoboščine drugih ljudi.

Glede na navedeno in vedno pogostejše zahteve državljanov v praksi, ki želijo obliko osebnega imena, ki ga sestavlja tudi črka ali okrajšava imena ali priimka (črka s piko), smo v postopku medresorskega usklajevanja pridobili mnenje Instituta za slovenski jezik Frana Ramovša (ZRC SAZU) glede črke kot samostojnega dela uradne oblike osebnega imena. Iz pridobljenega mnenja izhaja, da enočrkovna imena v svetovnih jezikih niso zelo redka, saj se že dolgo pojavljajo v filmih pa tudi v realnem svetu, pri čemer primeroma izpostavljajo, da je npr. O avtohtoni belgijski priimek tako kot je E in U tako imenovani srednji priimek v korejskih imenih. Glede na opazno približevanje jezikov zaradi globalizacije in množičnih migracij se temu pojavu ne moremo izogniti, ob upoštevanju dejstva, da je tudi zakonodaja EU pri varovanju pravic državljanov držav članic naklonjena ohranjanju izvirnih imenskih oblik, predlog zakona dopušča, da osebno ime državljana (ime, priimek ali ime in priimek) sestavljajo tudi črke, za pravni promet pa tudi okrajšave imena in priimka ob pogoju, da imena in priimka za pravni promet ne more sestavljati zgolj črka ali okrajšava.

K 2. členu:

Sprememba naslova 4. člena pomeni ustrežnejšo terminološko opredelitev vsebine, ki jo zajema navedeni člen, to je posameznikova pravica do izbire osebnega imena za pravni promet.

Spremenjeni 3. člen veljavnega zakona posameznika ne omejuje pri izbiri števila besed oziroma nedeljivih celot in črk, ki sestavljajo njegovo ime in priimek, predlog zakona pa posamezniku hkrati dovoljuje, da za uporabo v pravnem prometu izbira med besedami in črkami, ki sestavljajo njegovo ime in priimek tako, da za pravni promet (na podlagi izjave za pravni promet, ki jo poda pri pristojnem organu) uporabi le nekatere besede oz. nedeljive celote (ali zgolj eno) in črke, pri čemer za pravni promet ne more izbrati zgolj črke (npr. Milena Marija K Novak, za pravni promet samo K Novak) ampak kombinacijo besede in črke ali kombinacijo besed in črke (npr. Marija K Novak ali Marija Milena K Novak). Predlog zakona hkrati dopušča tudi možnost, da posameznik za pravni promet izbere ime in/ali priimek, ki pomeni okrajšavo besede (npr. M. kot okrajšava za besedo Marija) z omejitvijo, da za pravni promet ne more izbrati samo okrajšave (npr. M. M. Novak) ampak kombinacije besede oziroma besed in okrajšave za besedo ali besede (npr. Milena M. Novak ali Milena Marija K. Novak ipd). Raba okrajšave in črke v kombinaciji z besedo ali besedami bi namreč zmanjšala možnost nesporazumov, do katerih bi prihajalo če bi posamezniki v pravnem prometu lahko nastopali zgolj s črkami ali okrajšavi besed, pri čemer ločitev imena od priimka v osebnem imenu praktično ne bi bila mogoča (npr. A. B ali A. B C D ipd).

K 3. členu:

Spremembi v 7. členu pomenita terminološko uskladitev z Družinskim zakonikom, ki roditeljsko pravico nadomešča z izrazom starševska skrb, roditelje pa z besedo starši.

K 4. členu:

Spremembe v 9. členu pomenijo terminološko uskladitev z Družinskim zakonikom, ki izraz roditelji nadomešča s terminom starši.

K 5. členu:

V 11. členu se besedilo »dopolnil osemnajst let« nadomešča s »poslovno sposoben«, s čimer se zajamejo tudi primeri, v katerih posameznik pridobi poslovno sposobnost pred polnoletnostjo (s sklenitvijo zakonske zveze ali starševstvom na podlagi odločbe sodišča).

K 6. členu:

Sprememba 15. člena pomeni uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi, ki se je začel uporabljati 24. februarja 2017 in v 7. členu določa, da se z dnem uveljavitve in vse do uskladitve zakona, ki ureja osebno ime, za spremembo priimka partnerjev partnerske zveze ob sklenitvi, razvezi in razveljavitvi partnerske zveze smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja osebno ime. Črtanje tretjega odstavka 15. člena je pogojeno s spremembo 4. člena veljavnega zakona, ki osebnega imena za pravni promet ne omejuje več na največ dve besedi ali dve nedeljivi celoti.

K 7. členu:

Spremembe 16. člena pomenijo uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi kot izhaja iz obrazložitve k 5. členu. Predlog sprememb ne omejuje več posameznikove pravice do izbire priimka z območjem njegovega prebivanja (prebivališče v Republiki Sloveniji ali tujini), če sklepa zakonsko ali partnersko zvezo pred organi tuje države z državljanom te države. Ker je nabor črk in znakov za zapis osebnega imena v Republiki Sloveniji že določen s podzakonskim aktom (Pravilnik o izvrševanju Zakona o matičnem registru), predlog v tem pogledu dopolnjuje besedilo.

K 8. členu:

Spremembe 17. člena pomenijo uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi, kot izhaja iz obrazložitve k 5. členu. V drugem odstavku 17. člena se podaljšuje rok za spremembo priimka z izjavo po razvezi ali razveljaviti zakonske ali partnerske zveze s šestih mesecev na leto dni, v praksi se je namreč izkazalo, da je šestmesečni rok za vložitev izjave prekratek, predvsem kadar gre za razveze ali razveljavitve iz tujine. Skladno z Družinskim zakonikom, ki je uvedel sporazumno razvezo pred notarjem, pa se rok za podajo izjave razširja tudi na primere sporazumnih razvez pred notarjem ter druge primere t .i. upravnih (administrativnih) razvez, kot jih poznajo druge države. Družinski zakonik na novo uvaja institut neobstoječe zakonske zveze, ki nima pravnih posledic na osebnem in premoženjskem področju, predlog sprememb pa skladno z navedenim to izrecno določa na področju osebnega imena.

K 9. členu:

Beseda »polnoletnega« se nadomešča z besedilom »ki je poslovno sposoben« iz enakih razlogov, kot so navedeni v obrazložitvi k 4. členu.

K 10. členu:

Besedilo iz prvega odstavka 19. člena »trajajo pravne posledice obsodbe« se nadomesti z besedilom »traja preizkusna doba ali pravne posledice obsodbe«. V praksi je prihajalo do različnega razumevanja, ali se lahko spremeni osebno ime tudi posamezniku, za katerega traja preizkusna doba. Veljavni zakon tega natančno ne opredeljuje, zato se zaradi jasnosti, kdaj se posamezniku ne dovolijo spremembe osebnega imena, doda besedilo »traja preizkusna doba«. Črtanje in nadomeščanje besedila, ki se sklicuje na določeni člen Zakona o splošnem upravnem postopku z navedbo uradnih listov v tretjem odstavku 19. člena, pa je potrebno zaradi uskladitve s poznejšimi spremembami tega zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Glede na dejstvo, da je vedno več zahtevkov za spremembo osebnega imena državljanov, ki v Sloveniji ne prebivajo, pa sprememba člena poleg predložitve potrdila o nekaznovanju, izdanega v RS, zahteva tudi predložitev potrdila o nekaznovanju, izdanega v državi, v kateri ima prosilec stalno ali začasno prebivališče. Le na tak način je namreč mogoče v postopku učinkovito ugotavljati morebiten obstoj zadržkov za spremembo osebnega imena.

K 11. členu:

Sprememba besedila petega odstavka 20. člena je potrebna zaradi uskladitve z Družinskim zakonikom, ki je institut roditeljske pravice nadomestil s starševsko skrbjo.

K 12. členu:

Sprememba pomeni uskladitev z Zakonom o partnerski zvezi in natančneje določa čas uveljavitve

spremembe osebnega imena.

K 13. členu:

Sprememba naslova 22. člena pomeni terminološko uskladitev glede na vsebino člena, ki ureja obliko zapisa (in ne vpisa) osebnega imena.

Sprememba besedila 22. člena je posledica tega, da je nabor črk in znakov določen s podzakonskim aktom (Pravilnik o izvrševanju Zakona o matičnem registru) in ne z zakonom, ki ureja matični register, kot je navedeno v veljavnem zakonu.

K 14. členu:

Ker veljavni zakon globe določa še v tolarjih, se te s predlogom spremembe preračunajo v evre.

K 15. členu:

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Ne glede na prejšnji odstavek se spremenjeni 4. člen zakona začne uporabljati leto dni po uveljavitvi tega zakona, saj je treba zagotoviti tehnične pogoje za začetek vodenja podatka o imenu in priimku, ki bi bila daljša od dveh besed, ter tehnične pogoje za pošiljanje teh podatkov v Centralni register prebivalstva in vsem uporabnikom podatkov.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO IN DOPOLNJUJEJO

3. člen (sestava osebnega imena)

Osebno ime je sestavljeno iz imena in priimka.

Ime in priimek sta vsak zase lahko sestavljena iz več besed, ki tvorijo celoto.

4. člen (uporaba osebnega imena v pravnem prometu)

Za pravni promet izbrani priimek in ime sta lahko sestavljena vsak iz največ dveh besed oziroma dveh nedeljivih celot.

Državljan, ki ima ime in priimek ali ime ali priimek sestavljen iz več kakor dveh besed oziroma nedeljivih celot, mora podati izjavo o izbiri osebnega imena za pravni promet in izbrano osebno ime v pravnem prometu tudi uporabljati.

II. DOLOČITEV OSEBNEGA IMENA

7. člen (določitev osebnega imena otroku)

Osebno ime določijo otroku starši sporazumno.

Če eden od staršev ni znan, ni več živ ali ne more izvrševati roditeljske pravice, določi otroku osebno ime drugi roditelj.

Otrok lahko dobi priimek enega ali obeh staršev, lahko pa mu starši določijo tudi drugačen priimek.

Če otrokovi starši niso več živi ali ne morejo izvrševati roditeljskih pravic, določi otroku osebno ime oseba, ki ji je zaupana skrb za otroka, v soglasju s pristojnim centrom za socialno delo.

9. člen
(prijava osebnega imena otroka, če ni sporazuma staršev)

Če starša ne prijavita otrokovega osebnega imena v roku iz 6. člena tega zakona, ker se o tem ne moreta sporazumeti, jima pri sporazumni odločitvi pomaga center za socialno delo, ki pri tem upošteva varstvo otrokovih pravic, otrokov osebnostni razvoj in varovanje njegovih koristi.

Če se starša tudi ob pomoči centra za socialno delo ne sporazumeta o otrokovem osebnem imenu, o sporu med roditeljema odloči sodišče v nepravdnem postopku na predlog enega ali obeh staršev. Predlogu mora biti priloženo dokazilo pristojnega centra za socialno delo, da sta se starša ob njegovi pomoči poskušala sporazumeti o otrokovem osebnem imenu. Preden sodišče odloči, mora pridobiti mnenje pristojnega centra za socialno delo o koristih otroka.

III. SPREMEMBA OSEBNEGA IMENA

11. člen
(načini spremembe osebnega imena)

Celotno osebno ime ali samo priimek ali samo ime se lahko spremeni ob spremembi nekaterih družinskopravnih razmerij, na podlagi prošnje državljana, ki je dopolnil osemnajst let, ali na podlagi prošnje zakonitega zastopnika oziroma zastopnice (v nadaljnjem besedilu: zastopnik) za spremembo osebnega imena mladoletne osebe.

15. člen
(sprememba priimka ob sklenitvi zakonske zveze)

Zakonca se lahko ob sklenitvi zakonske zveze sporazumeta, da bo njun skupni priimek priimek enega ali drugega zakonca, lahko obdržita vsak svoj priimek, svojemu priimku dodata priimek zakonca ali izbereta priimek zakonca in temu priimku dodata svoj priimek.

Če je izbrani priimek iz prejšnjega odstavka sestavljen iz več kakor dveh besed ali nedeljivih celot, morata zakonca ob sklenitvi zakonske zveze podati izjavo o izbiri priimka za pravni promet.

Priimek za pravni promet je lahko sestavljen iz katerikoli dveh besed ali nedeljivih celot iz obeh priimkov, ki sta jih imela zakonca do sklenitve zakonske zveze.

16. člen
(priimek po sklenitvi zakonske zveze s tujcem)

Če državljan Republike Slovenije, ki ima stalno prebivališče v tujini, sklene zakonsko zvezo pred organi tuje države z državljanom te države, lahko izbrani priimek po sklenitvi zakonske zveze v Republiki Sloveniji uporablja v obliki in na način, kakor se uporablja v državi zakonca, v skladu z veljavnimi predpisi te države in v skladu z razpoložljivim naborom črk in znakov za zapis osebnega imena v Republiki Sloveniji.

17. člen
(sprememba priimka po razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze)

Ob razveljavitvi ali razvezi zakonske zveze razvezana zakonca obdržita priimek, ki sta ga izbrala ob sklenitvi zakonske zveze.

Zakonec, ki je ob sklenitvi zakonske zveze spremenil priimek, lahko pri pristojnem organu v šestih mesecih po pravnomočnosti sodne odločbe o razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze poda

izjavo, da želi imeti priimek, ki ga je imel pred sklenitvijo te zakonske zveze.

Izjavo po prejšnjem odstavku lahko poda le, če v času trajanja zakonske zveze priimka ni spreminjal.

18. člen **(sprememba osebnega imena na prošnjo)**

Celotno osebno ime ali samo priimek ali samo ime se lahko spremeni na prošnjo polnoletnega državljana.

O prošnji za spremembo osebnega imena odloča pristojni organ, pri katerem je bila prošnja vložena.

19. člen **(zadržki za spremembo osebnega imena)**

Sprememba osebnega imena, priimka ali imena se ne dovoli državljanu, ki je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, dokler kazen ni izvršena ali dokler trajajo pravne posledice obsodbe.

Če je osebno ime, priimek ali ime spremenjeno državljanu, zoper katerega teče kazenski postopek za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, mora pristojni organ v treh dneh od veljavnosti spremembe o tem obvestiti pristojno sodišče.

Podatke iz kazenske evidence iz prvega odstavka tega člena in podatke o kazenskem postopku iz drugega odstavka tega člena lahko v skladu z določbami petega odstavka 139. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/00, 52/02, 73/04 in 119/05), pristojni organ pridobi ali preveri sam, če prosilec oziroma prosilka (v nadaljnjem besedilu: prosilec) navedenih dokazil ne priloži k prošnji za spremembo osebnega imena ali če dvomi v verodostojnost dokazil, ki jih je prosilec priložil.

20. člen **(sprememba osebnega imena mladoletni osebi na prošnjo)**

Mladoletni osebi se lahko spremeni osebno ime na prošnjo zakonitih zastopnikov. Če zahteva spremembo osebnega imena skrbnik oziroma skrbnica (v nadaljnjem besedilu: skrbnik), mora s tem soglašati tudi pristojni center za socialno delo, ki mora pri tem upoštevati največje koristi otroka.

Kadar starši živijo ločeno, lahko zahteva spremembo osebnega imena otroku tisti od staršev, pri katerem otrok živi oziroma kateremu je zaupan v varstvo in vzgojo, če s tem soglašata drugi od staršev.

Če drugi od staršev ne soglašata s spremembo osebnega imena mladoletnemu otroku, jima sporazumno odločitev pomaga doseči center za socialno delo.

Če se starša tudi ob pomoči centra za socialno delo ne sporazumeta o otrokovem novem osebnem imenu, o utemeljenosti zahtevka odloči sodišče v nepravdnem postopku na predlog enega ali obeh staršev. Predlogu mora biti priloženo dokazilo pristojnega centra za socialno delo, da sta se starša ob njegovem sodelovanju poskušala sporazumeti o otrokovem novem osebnem imenu. Preden sodišče odloči, mora pridobiti mnenje pristojnega centra za socialno delo o koristi otroka. Odločba sodišča o utemeljenosti zahtevka mora biti priložena zahtevi za spremembo osebnega imena mladoletni osebi.

Soglasje drugega od staršev ni potrebno, če njegovega prebivališča ni mogoče ugotoviti ali če mu je odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica.

21. člen **(veljavnost in vpis spremembe osebnega imena)**

Sprememba osebnega imena, ki je posledica spremembe družinsko pravnih razmerij, velja od dneva podaje izjave (priznanja očetovstva, izjave o priimku po razvezi) ali pravnomočnosti odločbe o posvojitvi, sprememba priimka zaradi sklenitve zakonske zveze pa velja od dneva sklenitve zakonske zveze.

Sprememba osebnega imena na podlagi odločbe velja za polnoletno osebo od dneva vročitve odločbe, za mladoletno osebo pa velja od dokončnosti odločbe.

Sprememba osebnega imena mora biti vpisana v matični register v petih dneh od veljavnosti spremembe.

22. člen **(vpis osebnih imen)**

Osebno ime se v matični register in javne listine vpisuje z naborom črk in znakov, ki so določeni z zakonom, ki ureja matični register, in podzakonskimi akti, izdanimi na njegovi podlagi.

IV. NADZOR

24. člen **(kazenske določbe)**

Kdor uporabi osebno ime v nasprotju z določbo prvega odstavka 2. člena tega zakona, se kaznuje z globo 50.000 tolarjev.

Vsak od staršev, ki ne prijavi osebnega imena otroku v roku iz prvega odstavka 6. člena tega zakona, se kaznuje z globo 25.000 tolarjev.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM ALI SKRAJŠANEM POSTOPKU

Skladno s 142. členom Poslovnika državnega zbora se predlaga obravnava predloga zakona po skrajšanem postopku zaradi manj zahtevnih sprememb in dopolnitev Zakona o osebnem imenu in njegove uskladitve z Zakonom o partnerski zvezi, ki uvaja nov institut življenjske skupnosti, ki je enakovreden zakonski zvezi. Ker Zakon o osebnem imenu določa način spremembe priimka ob sklenitvi zakonske zveze in po razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze, predlog vzpostavlja pravno podlago za spremembo priimka ob navedenih spremembah družinskih razmerij tudi za partnerje (sprememba 15. 16., 17. in 21. člena veljavnega zakona). Hkrati se predlog terminološko usklajuje z Družinskim zakonikom, ki izraz roditeljska pravica nadomešča z izrazom starševska skrb (7., 9. in 20. člen veljavnega zakona) ter uvaja nov institut ugotovitve neobstoja zakonske zveze, ki vpliva na spremembo priimka, pridobljeno na podlagi sklenitve zakonske zveze, ob upoštevanju Zakona o partnerski zvezi pa velja tudi za partnerje (17. člen veljavnega zakona).

VI. PRILOGE

/

